

38 REFERATEN 38

Sociedad Española de Antropología, Etnografía y prehistoria. Actas y memorias, Tomo V. Año 1926. Madrid, Museo antropológico nacional.

Behalve de verslagen der vergaderingen, boekbesprekingen, ledenlijst, enz., bevat dit boekdeel elf artikelen van grotere of kleinere omvang; verschillende ervan zijn rijk geïllustreerd.

Juan Cabré y Aguiló publiceert wederom een studie over de keramische kunst van Azaila, uit de eerste eeuw voor Chr. Hij behandelt met name de vogel- en paardfiguren.

Francisco de las Barras de Aragón bespreekt zeer uitvoerig drie schedels, twee uit het begin van het koperen tijdperk uit de provincie Córdoba, een uit Guadalajara. — Een andere studie over schedels uit Micronesië is van Anacleto Cabeza Pereiro.

Ismael del Pan geeft beschouwingen over historie en ethnologische vondsten uit enkele plaatsen nabij de bergen van Toledo.

P. Agustín Melcon deelt bijzonderheden mede over begrafenisgebruiken in enkele delen van Midden-Azië. In een tweede artikel worden interessante gegevens verstrekt over de geschiedenis van de zondvloed in China.

Domingo Sánchez y Sánchez beschrijft zeer minutieus de prehistorische tekenkunst op hedendaagse gebruiksvoorwerpen; 55 tekeningen veraanschouwelijken een en ander.

Srta R. Martín-Ayoso Navarra doet mededeling omtrent het eerste algemene kongres over het kind, dat 25—30 Aug. 1925 gehouden werd te Ginebra.

Francisco de las Barras de Aragón vertelt zeer onderhoudend over al het geziene op een excursie naar de Kanarische Eilanden; 21 kieken.

Lorenzo Reca weidt uit over de prehistorische vondsten te Aitzorrotz; 28 afbeeldingen illustreren het gezegde.

José Hernández geeft een overzicht van de prehistorische kunst uit Dévanos (Soria) en andere plaatsen.

P. GERLACH ROYEN O. F. M.

G. Seiffert en A. Oettl, Beziehungen zwischen Säuglingssterblichkeit und Rasse. Arch. für Gesellschafts- und Rassenbiologie. Bd. 19. H. 3. 1927, p. 257.¹

Naar aanleiding van de groote sterfte der zuigelingen in Beieren (18.7 per duizend tegenover 15.3 in het Duitsche Rijk tusschen 1911 en 1920), hebben de schrijvers nagegaan, of er eenig verband bestaat tusschen de rasverdeeling in Beieren en de sterfte-frequentie.

Inderdaad is het zeer opmerkelijk, wanneer men de kaarten der indeeling in volksstammen met die der zuigelingensterfte vergelijkt. Verdeelt men de zuigelingensterfte in rubrieken: zwart boven, wit onder het gemiddelde, dan valt het zwarte gebied voor een groot deel samen met die deelen van Beieren, welke oorspronkelijk door de Bajuwaren zijn bevolkt en gedeeltelijk ook door de Zwaben. Reeds in Amerika was het bekend, dat de zuigelingensterfte zeer verschillend was naar de herkomst der nationaliteiten (Pearl), b.v. maximaal bij de Polen en Negers, minimaal bij de Skandinaviërs. Hierbij moet men echter rekening houden met het feit, dat Polen en Skandinaviërs, die emigreeren, niet van dezelfde ontwikkelingsklassen zijn. Trouwens Seiffert en Oettl zien zeer goed in, dat er oneindig veel factoren in het spel zijn en dat men ook bij de rasverschillen in verband met de zuigelingensterfte volstrekt niet alleen aan constitutioneele verschillen

der zuigeligen moet denken, doch ook aan verschillen, welke de opvatting over het moederschap en daarmede de aan den zuigeling bestede zorg bepalen. „Het is niet zonder reden”, wordt o.a. in hun opstel gezegd, „dat de minnen in Duitschland bij voorkeur uit het Spreewald of uit Bohemen gehaald worden.”

Bij volkeren onder verschillende klimatologische en andere algemeene omstandigheden, zullen deze hoofdzakelijk de verschillen in zuigelingssterfte beheerschen. Maar bij een volk, dat ongeveer onder gelijke voorwaarden leeft, moet men ook naar andere oorzaken zoeken en dan springt het bovengenoemd verschil wel duidelijk naar voren. De schrijvers beperken zich hierbij niet tot de kaart van Beieren bij deze uitzetting, doch geven ook tal van andere kaarten. Zoo is zeer kenmerkend die van Duitschland tijdens de volksverhuizing (grootweg ingedeeld), vergeleken met de huidige verdeling der zuigelingssterfte. Ook Nederland met zijn hogere frequentie in de zuidelijke provincies tusschen 1909 en 1913, wordt afgebeeld (is Zeeland hier niet ten onrechte zwart gemaakt?). In Hongarije geeft het door de Roemeniërs bewoonde gebied de sterkste zuigelingssterfte, in België het deel, dat door de Vlamingen bewoond wordt. Fransch- en Duitsch-Zwitserland vertoonen gunstiger verhoudingen dan Italiaansch-Zwitserland en de kantons met de romaansche bevolking. In Beieren is bovendien gebleken, dat het gedeelte bewoond door Bajuwaren en Zwaben (met hooger zuigelingssterfte), samenvalt met het gebied, waar zeer in het bijzonder de zuigelingssterfte aan maag- en darmziekten het grootste is.

M. A. v. H.

G. Wolda. Akklimatisierung und Deklimatisierung II. Analysen der holländischen Geburtsperiodicität auf Grund ornithologischer Untersuchungen. Genetica IX afl. 3 p. 157-217, 1927.

Deze verhandeling vormt de voortzetting van een uitvoerig werk van ornithologischen aard, dat betrekking heeft op de broedperiode der vogels, welke aan bepaalde wetten onderworpen is, terwijl door acclimatisatie die wetmatigheid tijdelijk of blijvend verbroken wordt. Hierbij kunnen zich verschillen binnen de soort voordoen en tusschen de soorten onderling, terwijl er tevens indicaties bestaan, dat het individu zelf een periodiciteit vertoont gedurende den levensloop. Er zijn individuen en soorten, welke jaarlijks slechts één groot broedsel afzetten, andere welke in staat zijn de broedperiode (die dan beperkt is tot kleinere broedsels) te verlengen, wanneer het milieu dat eischt (Genetica V H. 5 en 6).

Naar aanleiding van deze bevindingen heeft de schrijver thans een studie gemaakt van de bestaande Nederlandsche en Zweedsche geboorte-statistieken bij den mensch. Een deel dezer heeft hij in schema's tot de conceptiekrommen terugherleid. Dat er bij den mensch aanduidingen van bepaalde conceptie-toppen bestaan (de grootste in Mei en December) was reeds door andere onderzoekingen bekend. Wolda heeft thans voor vier perioden van tien achtereenvolgende jaren de geboortekrommen in de verschillende provincies van Nederland vergeleken en in een tabel overzichtelijk neergelegd, waarbij duidelijk de vijf toppen (waaronder twee maximale) te voorschijn komen. Het meest stabiel blijkt bij deze en andere statistieken de December-conceptietop, die vermoedelijk genetisch vast verankerd ligt. In de steden treedt een aanzienlijke nivelleering der toppen te voorschijn evenals bij de vogels onder sterk acclimatiseerende omstandigheden. Dit is zoowel aan de Nederlandsche als aan de Zweedsche statistieken te bespeuren. Behalve voor de algemeene statistieken, werden ook geboortekrommen opgesteld, ontleend aan gegevens uit eenige oude families, bij welke onderlinge verschillen aan het licht kwamen en ook de invloed van het cultuurmilieu op verschillende takken zich deed gevoelen.

Verder tracht de schrijver op grond van zijn studiemateriaal de meening te verdedigen, dat hetgeen hij de „acclimatisatie” noemt, d.w.z. de neiging om

het conceptievermogen over verschillende maanden te verschuiven, bij de vrouw tusschen 25 en 30 jaar het sterkst ontwikkeld is, terwijl daarvóór en daarna meer neiging bestaat tot het volgen van het genotypisch vastgelegde, primaire conceptie-rhythme.

In het slot der verhandeling wordt door den schrijver gewezen op eenige in 1902 door Prof. Bolk geopperde hypothesen en vragen omtrent de periodiciteit van het conceptievermogen, welke hij voor een deel meent beantwoord te hebben. Er schuilt ongetwijfeld veel belangrijks in dit uitvoerige, met tal van krommen toegelichte opstel. Ook de vergelijking van de voortplanting van apen en half-apen met die van den mensch, welke de schrijver onbesproken laat, wijst ongetwijfeld op een diep ingegrift rhythmisch conceptievermogen, dat nog diepere studie vereischt. Overal even duidelijk is de uiteenzetting van den schrijver m.i. niet. Niet altijd zijn conceptie- en geboortekrommen in verband met de daaraan toegevoegde beschrijving in den tekst, scherp uit elkaar gehouden, (zie b.v. bldz. 163 en krommen bldz. 160). Erfelijken aanleg en invloed van milieu zou men beter wenschen omlijnd te zien. Het zou gewenscht zijn, dat aan het nog te verschijnen derde deel der verhandeling een literatuurlijst wordt toegevoegd. Over de juistheid der statistische bewerking kan hier niet geoordeeld worden. Eenige kritische opmerkingen van Dr. M. Sanders, naar aanleiding van de eerste publicatie, tracht de schrijver in dit deel te weerleggen.

M. A. v. H.

Sterfte te Amsterdam in 1927.

Het *Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde van April 1928* bevat eenige mededeelingen van het Medisch-Statistisch Bureau van den Gemeentelijken Geneeskundigen- en Gezondheidsdienst te Amsterdam over bovenstaand onderwerp, waaraan hieronder enkele cijfers ontleend zijn.

Het totaal aantal sterfgevallen, met inbegrip der levend geboren, doch vóór de aangifte bij den Burgelijken Stand overleden, kinderen, bedroeg 6801. De meeste sterfgevallen kwamen in de wintermaanden voor, en wel in Januari (783) en December (736), terwijl de kleinste aantallen in Augustus en September (in elk dezer maanden 453) te registreeren waren. Een merkwaardig feit is nu, dat, terwijl de aantallen overledenen in de leeftijdsgroep van 1 tot 4 jaar en in de groepen van 40 jaar en hooger een beeld vertoonen, dat geheel overeenkomt met dat van het totaal, een dergelijk verloop voor de groepen van 5 tot 39 jaar en voor de zuigelingen niet is waar te nemen; voor genoemde groepen viel de grootste sterfte in Mei, voor de minder dan 1-jarigen bovendien in December. De verklaring hiervan ligt, wat de groepen van 5 tot 39 jaar betreft, hierin, dat de meeste slachtoffers op rekening kwamen van long- of andere tuberculose (voor de 15-19 jarigen b.v. ruim 47 % van alle sterfgevallen), welke ziekten juist in het voorjaar de meeste sterfgevallen veroorzaken.

Een vergelijking van het aantal sterfgevallen in elke leeftijdsgroep met het aantal personen van die groep toont aan, dat de sterfte in het eerste levensjaar relatief zeer hoog is. Het aantal kinderen van minder dan 1 jaar bedroeg slechts 2.2 % van de geheele bevolking; toch vielen in deze groep ruim 8 % van alle overledenen. Dit bewijst, hoe klemmend de noodzakelijkheid van een goede gezondheidszorg voor de zuigelingen nog steeds is, te meer waar blijkt, dat ongeveer de helft van deze kinderen reeds stierven in de eerste levensmaand. De groep van 1—4 jaar omvat 7.5 % van alle inwoners; 4.6 % van alle overledenen behoorden tot deze groep. De verhouding is hier dus veel gunstiger dan voor de minder dan 1-jarigen, doch opmerkelijk is het feit, dat speciaal wat de sterfgevallen aan geweldadigen dood betreft, 16 %, d.i. één zesde van alle slachtoffers van dezen leeftijd waren. Het aandeel van de volgende groepen in de totale sterfte wordt relatief steeds kleiner, om te beginnen met de groep van 20-39 jaar wederom te

stijgen; voor de groep van 40-59 jaar zijn de cijfers reeds ongeveer gelijk (ongeveer 20 % zoowel van de bevolking als van het aantal overledenen).

De doodsoorzaak, die het grootste aantal sterfgevallen teweegbracht, is (afgezien van de verzamelrubriek: andere ziekten en onbekend) kanker en andere maligne tumoren; hieraan stierven 1027 personen of 15 % van het totaal aantal overledenen. Het aantal sterfgevallen hieraan blijft elke maand bijna gelijk, n.l. ongeveer 80 tot 90. Verband met het jaargetijde (zoaals bij vele andere ziekten, zooals b.v. behalve bij tuberculose, bij influenza, pneumonie, ziekten van het hart e.d. is dus niet aanwezig. Evenmin vindt men in eenig gedeelte van het jaar een opeenhooping van gevallen als gevolg van eventuele toevallige omstandigheden b.v. behalve bij tuberculose, bij influenza, pneumonie, ziekten van het hart regelmatig aantasten van een bepaalde categorie van personen, n.l. van die der hogere leeftijdsgroepen, waarin kanker zijn meeste slachtoffers vindt; in de groepen van 40—59 en 60—79 jaar zijn kanker en tumoren dan ook verreweg de meest voorkomende doodsoorzaak (resp. 318 en 163 van de 1027 gevallen). Eigenaardig genoeg is datzelfde niet te constateren voor de groep van 80 jaar en ouder. In deze groep waren hartkwalen de oorzaak van de meeste sterfgevallen.

De mededeeling bevat ook een overzicht van de aantallen overledenen aan kanker en andere maligne tumoren en aan tuberculose in de verschillende stadskwartieren, vergeleken met het aantal bewoonde woningen in die kwartieren. Het blijkt dat, wat de eerste groep ziekten aangaat, deze vooral haar slachtoffers maakten in de omgeving van het Vondelpark, te Oud-Sloten, Ouder-Amstel, Ransdorp en in den grachtengordel (resp. 6.1, 11.8, 9.9, 16.9, en 9.4 per 1000 woningen) en, wat de tuberculose betreft, vooral aan den overkant van het IJ (5.6 per 1000 woningen; te Buiksloot en Nieuwendam 6.7). Hoewel eenige voorzichtigheid te betrachten is met het trekken van conclusies uit de cijfers (de groote frequentie van sterfte aan tumoren in den grachtengordel wordt b.v. beïnvloed door het bestaan van verschillende tehuizen voor ouden van dagen in dit stadskwartier en die van sterfte aan tuberculose aan den overkant van het IJ door de omstandigheid, dat een aantal patiënten tijdens hun ziekte juist naar die nieuwe wijken verhuizen), biedt deze statistiek toch een goed voorbeeld van wat op dit gebied ter bestudeering van eventuele maatregelen in het belang der volksgezondheid gedaan kan worden.

R. CLAEYS.

Kölner Vierteljahrshefte für Soziologie 6e jaargang afl. 4. 7e j.g. afl. 1.

Afl. 4 bevat behalve boekbesprekingen een artikel van prof. Othmar Spann: „Ein Wort an meine Gegner auf dem Wiener Soziologentage.” Op deze vergadering had schr. zijn tegenstanders niet meer kunnen beantwoorden en hij doet het nu in Von Wiese's tijdschrift, na eerst zijn hele rede te hebben doen afdrukken, waarin hij het wezen der sociologie behandelt. Deze wordt als „Geisteswissenschaft” gekenmerkt. De uiteenzetting, zonder een enkel concreet voorbeeld, is moeilijk te refereren. Schr. wil een nauwe aansluiting bij de filosofie. Niet bij Comte, Spencer, Schäffle begint de sociologie, maar bij Plato en Aristoteles, Augustinus en Thomas, bij Fichte, Schelling, Hegel en Baader heeft zij haar wortels.

Tegen Von Wiese, die niet alleen de „begrijpende” methode, maar ook de ordenende en vergelijkende werkwijze nodig acht, wordt aangevoerd, dat dit onmogelijk is. Evenmin als iets tegelijk koud en warm zijn kan, evenmin kan de maatschappij tegelijk natuurwetenschappelijk en „geesteswetenschappelijk” bestudeerd worden. Na deze stelling toegelicht te hebben, wordt gepolemiseerd over de vraag, of het geheel vóór de delen aanwezig is of omgekeerd. De beantwoording van de andere sprekers wordt op dergelijke wijze voortgezet. Vooral Max Adler moet het ontgelden.

In afl. 1 antwoordt L. von Wiese op het betoog van Spann. Tegenover diens uitspraak, dat men de maatschappij niet tegelijk op beide genoemde manieren

bestuderen kan, stelt Von Wiese het feit, dat de objekten zeer verschillend zijn en elke vorser dus meer dan één methode moet bezigen. Hij wil juist zoveel mogelijk op de wijze der natuurwetenschap te werk gaan en wijst erop, dat ook de natuurkunde haar vóórwetenschappelijk stadium gehad heeft, waarin men zich liever aan speculatie overgaf dan aan exact onderzoek. De inductieve methode moet ook in de sociologie doordringen en als Spann scherp de teleologische beschouwingswijze stelt tegenover causaliteitsonderzoek, wil Von Wiese geen keus doen: beide methoden zijn nodig.

Afl. 4 bevat verder een artikel van Wilhelm Stok: „Der personale Konflikt”, waarin een filosofische beschouwing gegeven wordt over conflicten.

Hanna Meuter geeft een korte uiteenzetting: „Behaviorismus als psychologisch und als soziologisches Arbeitsprinzip. Ze meent, in tegenstelling tot vele anderen, dat het behaviorisme in staat is, zowel psychologie als sociologie vooruit te brengen en tracht dit aan te tonen aan de hand van enige deze zienswijze huldigende nieuwe werken, waaronder dat van Charlotte Bühler: „Soziologische und psychologische Studien über das erste Lebensjahr”. .

In afl. 1 vindt men o.a. nog een artikel „Fremdsprachen” van M. Vaerting, waarin de voorwaarden worden nagegaan, onder welke een vreemde taal tot omgangstaal wordt of als zodanig weer in onbruik raakt. Hij formuleert daarvoor „wetten” en tracht deze dan aan enkele voorbeelden te bewijzen. In deucht tot macht ziet hij de voorname drijfveer tot het gebruik van een vreemde taal. Hij trekt slechts grote lijnen, uitzonderingen komen niet in aanmerking. „In Einzelheiten und Kleinigkeiten mögen immerhin Abweichungen und Ausnahmen möglich sein. Häufig mag dies aber auch nur so scheinen, denn die Geschichte ist sehr lückenhaft besonders aber da, wo es sich um Mitteilungen über Machtverhältnisse handelt”. Wat wel een zeer zonderling motief is, om de uitzonderingen, die wél bekend zijn, ook nog weg te laten.

J. J. FAHRENFORT.

The American Journal of Sociology. January 1928.

Ook in de Vereenigde Staten openbaart zich de neiging om onder bepaalde omstandigheden het bestuur van de burgers te vervangen door het beleid van een beperkt aantal regeerders of het bestuur van een enkel persoon. De stad Dayton in den staat Ohio stelde in 1912 een z.g. City-Manager aan. Clinton Rogers Woodruff vertelt ons in zijn artikel „The City-Manager Plan” over het enorm aantal verbeteringen die deze stad gedurende tien jaren onder dit stelsel verkreeg. Het is dan ook door vele steden in de Unie nagevolgd en bijna steeds met gunstige gevolgen. Een traditioneel bezwaar was natuurlijk de ondemocratische methode van bestuur, maar dit verdween tegenover de onmiskenbare voordeelen. De stad St. Joseph (Missouri) stelde in 1925 een uitgebreid onderzoek in naar de werking van dit stelsel onder de meest uiteenlopende beroepen en 86 % uitte zich gunstig omtrent deze nieuwe wijze van bestuur. Een objectief onderzoek van prof. White uit Chicago, in 1926 gehouden, leerde dat wanneer voor het ambt een hoogstaand persoon gevonden is, die boven de plaatselijke politieke stroomingen staat, het beleid een uitwerking en een onkreukbaarheid heeft als nooit te voren bereikt werd. Hetzelfde verschijnsel, afkeer van de democratie, deed zich in Italië in nog veel sterker mate voor. Dale Yoder uit Iowa behandelt in zijn artikel „The Real Revolution in Italy” de sociale toestanden van Italië waarin de parlementaire regeering geen verbeteringen vermocht te brengen. Italië telde 30 miljoen inwoners; daarvan waren 7½ miljoen analphabeet; het aantal naar Amerika emigreerende Italianen was 4 × zoo groot als dat der Russen; op Sicilië was het bouwland waarop 4 miljoen menschen leefden het eigendom van slechts 173 personen. De werkelijke revolutie in Italië bestaat niet in de politieke revolutie van de Fascisten maar in een veranderde houding die men tegen de bestaande verhoudingen geleidelijk begon aan te nemen. Aanvankelijk openbaarde deze zich

in algemeene ontevredenheid, later in massabewegingen. Het derde opstel over staatkunde schreef Maurer, *The Political Attitude of the Lutheran Parish in America*". Dit artikel is een vervolg op de eenige jaren geleden gepubliceerde opstellen van godsdienst-sociologie. De schrijver zet uiteen welke sociale filosofie de aanhangers van dit kerkgenootschap in Amerika aanhangen en de houding die zij aannemen tegenover de Amerikaansche regeering, de politiek, de partijen, den staat, den klassenstrijd en het economisch leven. Zelfs voor vraagstukken omtrent de wereldpolitiek bepaalt de godsdienstige leer de houding. De leider van de sekte draagt de volledige verantwoordelijkheid en de leden onderwerpen hun persoonlijkheid geheel aan de algemeene beginselen. Hieruit vloeit voort de miskenning en de onderdrukking van het nationale gevoel.

De Amerikanen hebben den naam zich niet te sterk te hechten aan de plek waarop zij wonen en veel „*Wanderlust*” te bezitten. Een onderzoek door Aryness Joy ingesteld onder zakenmensen en hen die in betrekkingen zijn, heeft aangetoond dat $\frac{2}{5}$ na het huwelijk nimmer van standplaats veranderen (Note on the Changes of Residence of Families of American Business and Professional Men). In 70 % van de gevallen is de zaak of de betrekking oorzaak van de verhuizing. Bij de overige gevallen valt het verschijnsel vast te stellen dat men de groote steden verlaat om zich in kleinere te vestigen.

Over het gevoel van verlatenheid bij geestelijke stoornis schreef Chaplain A. T. Boisen. Zoolang men zich een deel gevoelt van een groep, waarvan men de regels als een einddoel kan aanvaarden, komt dit gevoel niet voor. Onvermogen om zich aan te passen, zonder het gevoel van eigenwaarde te verliezen, vormt de oorzaak. Algemeene slapheid is meestal de oorzaak dat groepen in denken en houdingen zich verzetten tegen sociale vooruitgang. Maar zelfs de Kerk, die het eeuwige en algemeene geldende in de maatschappij voorstaat, dienst zich steeds aan te passen. Zulke nieuwe accomodaties komen van menschen die hun eigen tweestrijd tot een oplossing hebben gebracht, niet door zich gemakkelijk aan de maatschappij aan te passen, maar door een verzoening te weeg te brengen met hetgeen volgens hen voor de maatschappij het beste is.

„Attitudes can be Measured” zegt L. L. Thurstone en hij geeft in het hoofd-artikel een methode om graphisch het standpunt dat men tegenover een bepaalde vraag inneemt weer te geven.

J. J. VON SCHMID.

Revue de droit pénal et de criminologie. Jan.-Maart 1928.

Ook in het *strafrecht* begint de wensch naar *internationale regeling* levend te worden. De landsgrenzen zijn meermalen ernstige hinderpalen gebleken voor een rationeele bestrijding der misdaad, welke meer dan in vroeger tijd internationale trekken gaat vertoonen. De eerste praktische pogingen om te geraken tot unificatie van het strafrecht hebben op het in November 1927 te Warschau gehouden congres, waar vertegenwoordigers van negen staten bijeenkwamen, verheugende resultaten opgeleverd.

Na den oorlog zijn verschillende staten, vooral in Midden- en Oost-Europa, aan den arbeid gegaan om nieuwe wetboeken van strafrecht in te voeren of verouderde te herzien. Het is opmerkelijk, dat juist in die landen met frissche kracht de moderne problemen van de beteugeling der misdaad en haar begeleidings-verschijnselen worden aangepakt, waar geen lange traditie in theorie en praktijk oude vormen doet behouden en nieuwe instituten slechts langzaam ingang doet vinden. (Polen, Tsjecho-Slowakije, Roemenië en om andere redenen ook Italië en Rusland).

Aan den in het Januarinummer opgenomen tekst van de in 1927 tot stand gekomen *Duitsche Wet tegen venerische ziekten* ontleenen we de volgende bijzonderheden. Iederen zieke wordt de plicht opgelegd zich genceskundig te laten onderzoeken. Op het zich onttrekken aan dezen plicht is evenwel geen sanctie

gesteld. Met strenge straffen worden zij bedreigd, die — wetende besmet te zijn — geslachtelijke gemeenschap uitoefenen; ook zij, die — wetende of kunnende vermoeden besmet te zijn — een huwelijk aangaan, zonder de(n) echtgenoot(e) daarvan in kennis te stellen. Beide delicten zijn slechts op klacht vervolgbaar; de verjaringstermijn is slechts zes maanden. Voogden en anderen, die minder-jarigen toevertrouwen aan personen, waarvan zij weten, dat zij besmet zijn, worden eveneens gestraft. De wet bevat verder bepalingen omtrent de geheimhouding door ambtenaren, het verspreiden van reclamemiddelen voor geneesmiddelen, het verhandelen van deze middelen, het optreden als voedster door vrouwen, die besmet zijn, etc.

Tegelijk met deze wet zijn wijzigingen gebrächt in het strafwetboek nopens de bestrijding der prostitutie en van den vrouwenhandel.

In het Februarinummer wijdt *Dr. Vervaeck* een bespreking aan het boek van *Prof. Giuseppe del Vecchio*: „*La criminalité dans les sports*”. (Turijn 1927, Bocca Ed.). Prof. Vecchio acht de sport een zeer sterke criminogene factor in de moderne maatschappij. Hij gaat zelfs zoover te verklaren, dat de meeste uitingen van sport crimineel zijn of uitingen van degeneratie. De sportbeoefenaren wekken bij de toeschouwers sentimenten op die sterk criminogeen werken. De uitingen van massa-psychologie bij het publiek (vooral bij bokswedstrijden) hebben met ware sportieve uitingen niets gemeen. Ruwheid en drankzucht heerschen in de omgeving, waar de sport door het publiek als sensationeel kijkspel wordt beoefend. De Italiaansche hoogleeraar is van meening, dat vooral aan minderwaardige individuen (vooral geestelijk) de sportbeoefening verboden moet worden en ook de overheid, veel meer dan tegenwoordig gebeurt, toe moet zien op de onwaardige vertooningen, die de beoefening van de sport meebrengt.

Over de *doodstraf* vinden we in het Februarinummer de volgende gegevens: Afgeschaft is deze straf in de volgende landen: Argentinië, Oostenrijk, Brazilië, Columbia, Nederland, Honduras, Letland, Litaueu, Noorwegen, Portugal, Roemenië, Zweden en Uruguay; niet meer toegepast wordt zij in België, Denemarken en Finland. In Zwitserland zijn de cantons vrij in de afschaffing: in 15 cantons is de doodstraf afgeschaft, in 10 cantons niet (doch hier slechts 7 toepassingen in 40 jaar). In de Ver. Staten is de straf in 8 staten afgeschaft. Italië heeft haar in 1926 weer ingevoerd als straf op bepaalde staatsgevaarlijke misdrijven. In Rusland wordt zij toegepast bij de berechting van politieke misdrijven en diefstal, niet bij moord. Wat Duitschland betreft, daar kennen Hessen en Saksen de doodstraf niet meer.

De tenuitvoerlegging is nog zeer verschillend. Ophanging, vroeger vooral op den Balkan toegepast, vindt men ook nog in Engeland en sommige staten van de Ver. Staten. De guillotine bestaat o.a. in Frankrijk, onthoofding vindt plaats in China en Pruisen, doodschieten in Rusland, worging in Spanje, terwijl de Ver. Staten ook den elektrischen stoel als middel van tenuitvoerlegging kennen.

A. DE ROOS.

Na den oorlog is in Duitschland de *huwelijkskans* van de *Duitsche vrouw* veel slechter geworden. Zeer ongunstig is deze voor de vrouwen tusschen 23 en 27 jaar, waartegenover de door den oorlog het sterkst gedecimeerde bevolkingsgroepen van mannelijk geslacht staan (25 tot 40 jaar). Terwijl in Hamburg in 1910 voor één op de vier mannen geen vrouw te vinden was, is na den oorlog één op de drie of vier vrouwen in de middelbare leeftijdklasse gedoemd ongehuwd te blijven.

De *immigratie* van landarbeiders in *Frankrijk* heeft na den oorlog groote afmetingen aangenomen. In totaal kwamen van 1920 tot 1926 752.000 vreemde arbeiders in Frankrijk werk zoeken. Hiervan waren 35,7 % Italianen, 18,8 % Spanjaarden, 17 % Belgen en 16,2 % Polen.